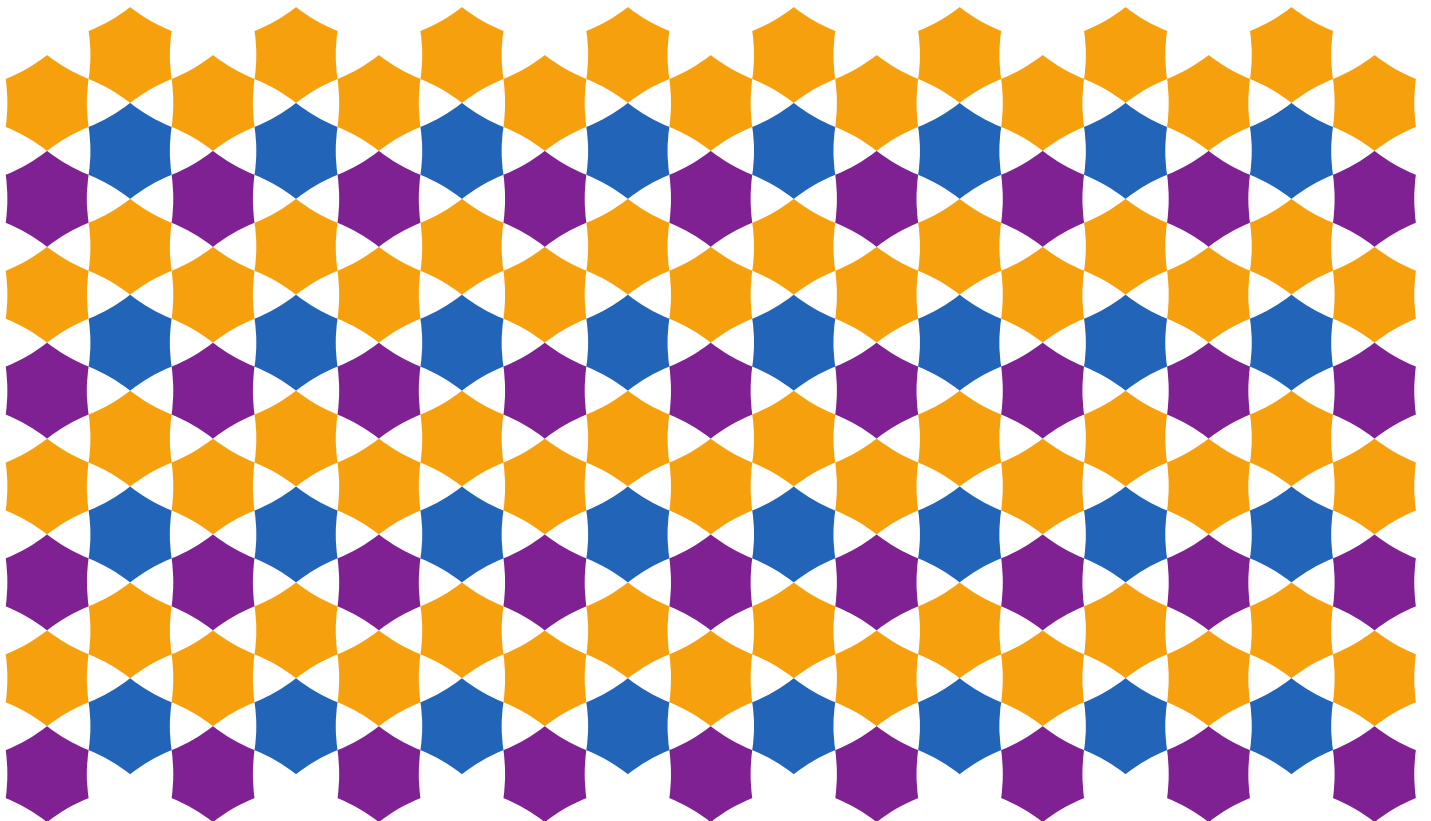

Årsredovisning för Universitetskanslersämbetet 2015

Årsredovisning för Universitetskanslersämbetet
Reg. Nr. 122-97-16

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2016
Författare: Per Westman

Universitetskanslersämbetet • Löjtnantsgatan 21 • Box 7703, 103 95 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Universitetskanslerns förord	4
Universitetskanslersämbetets organisation	5
Resultatredovisning	6
Sammanställning av väsentliga prestationer	6
Ämbetets intäkter och kostnader per verksamhet.....	8
Kvalitetssäkring	9
Uppföljningar	9
Uppföljning av utvärderingar av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå	9
Uppföljning av kurser som inte leder till examen och som inte omfattats av kvalitetssäkringssystemet.....	10
Analys av det avslutade kvalitetssäkringssystemet	10
Prövning av tillstånd att utfärda examina	11
Beslut om utökad tid för prövning – en pilottestning	12
Ansökan om överföring av examenstillstånd till nya huvudmän.....	13
Utveckling av ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning.....	13
Internationellt engagemang för kvalitetssäkring.....	14
Övrig kvalitetssäkring.....	14
Verksamhetsförlagd utbildning.....	14
Övningsskolor.....	14
Granskning av effektivitet och uppföljning	16
Effektivitetsgranskning.....	16
Uppföljning och analys	17
Övrigt uppföljning och analys.....	19
Officiell statistik för högskoleväsendet	20
Omvärldsanalys.....	21
Tillsyn	22
Tillsynsärenden	22
Tillsynsbesök.....	23
Tillsynsprojekt	24
Övrigt tillsynsarbete.....	24
Chefsutveckling.....	25
Övriga uppgifter enligt instruktionen	26
Överklagandenämnden för högskolan och Högskolans avskiljandenämnd	26
Integrering av jämställdhetsperspektiv i verksamheten	27
Särskilt uppdrag om jämställdhetsintegrering	28
Kompetensförsörjning	29

Kompetensutvecklingsinsatser	29
Ledarskap	30
Sammanställning av väsentliga uppgifter	31
Resultaträkning	32
Balansräkning	33
Anslagsredovisning	34
Tilläggsupplysningar och noter	35
Uppgifter om ledande befattningshavare	38
NOTER	40

Universitetskanslerns förord

Under 2015 beslutade UKÄ om en ny strategi för verksamheten: Granskning för utveckling - vi säkrar Sverige som kunskapssamhälle. I linje med strategin har vi inlett ett arbete med att i högre grad samordna våra granskningsuppdrag. En annan ambition i strategin är att skapa bättre möjligheter till samverkan externt med våra målgrupper och intressenter. Ett uttryck för det var den konferens vi arrangerade i samverkan med Stockholms universitet i november, Vi flyttar fram positionerna. Under två dagar diskuterade 600 deltagare aktuella framtidsfrågor som högskolesektorn står inför.

Under 2015 har en utvärderingscykel avslutats och ett nytt granskningssystem håller på att utvecklas. Detta har bland annat gett utrymme i verksamheten för mer omfattande specificerade regeringsuppdrag. Uppdragen har varit av mycket olika karaktär och det framgångsrika och omfattande arbetet med dessa har verkligen visat på bredden i myndighetens kompetens. UKÄ har även belyst den internationella utvecklingen av högre utbildning i högre grad än tidigare. Tillsynsärenden och ärenden till överklagandenämnden för högskolan har ökat i jämförelse med tidigare år och antalet uppföljningar av utbildningsutvärderingar tredubblades.

En handlingsplan för jämställdhetsintegrering är antagen där jämställdhetsperspektiv i verksamheten, särskilt i de delar som når ut externt är i fokus. Planen kommer att genomföras 2016-2018.

Harriet Wallberg
Universitetskansler

Universitetskanslersämbetets organisation

Universitetskanslern är chef för Universitetskanslersämbetet. Myndigheten har cirka 90 anställda, organiserade på fem avdelningar samt ett ledningskansli:

- Universitetskanslern med ledningskansli
- Kommunikationsavdelningen
- Avdelning för verksamhetsstöd
- Analysavdelning
- Juridisk avdelning
- Utvärderingsavdelning.

Universitetskanslersämbetet är en enrådighetsmyndighet med ett insynsråd. Universitetskanslern är ordförande i insynsrådet.

Några mindre förändringar har gjorts i organisationen:

- En ny avdelningschef till utvärderingsavdelningen har rekryterats
- En ny enhetschef har rekryterats internt till utvärderingsavdelningen
- Ansvaret för årsredovisningen har flyttats från avdelningen för verksamhetsstöd till ledningskansliet

Resultatredovisning

Sammanställning av väsentliga prestationer

Kostnad per väsentlig prestation (tkr)

Universitetskanslersämbetets prestationer (tkr)	Kostnader 2015	Kostnader 2014	Kostnader 2013
Kvalitetsutvärderingar	29 157	53 069	73 929
Examenstillståndsprövningar	10 310	4 554	2 543
Uppföljning av kvalitetsutvärderingar	19 274	5 856	3 598
Tillsynsärenden	7 524	6 529	6 513
Tillsynsbesök	3 302	2 144	3 339
Tillsynsprojekt	4 265	3 148	563
Nämndstöd	8 404	6 987	5 479
Effektivitetsgranskning	3 767	9 468	8 155
Uppföljning och analys	24 664	9 288	7 043
Officiell statistik för högskoleväsendet	25 552	24 265	22 510
Omvärldsanalys	1 569	1 691	846
Chefsutveckling	226	443	1 247
Summa kostnader för verksamhetens prestationer	138 014	127 442	135 765
Avvecklingskostnader för Högskoleverkets verksamhet	-	-	22 501
Summa kostnader totalt för ämbetet	138 014	127 442	158 266

Not: Fördelningen av kostnader på de väsentliga presentationerna 2015 uppvisar en stor skillnad mot 2014. Vad gäller kostnaderna för kvalitetsutvärderingar så sjönk kostnaden avsevärt i och med att en utvärderingscykel avslutades under 2014. Utgiftsposten för examenstillståndsprövningar mer än fördubblades på grund av ett omfattande utvecklingsarbete som genomfördes under året. Vad gäller uppföljningarna av kvalitetsutvärderingarna så ökade antalet ärenden stort från 2014 till 2015 vilket förklarar att kostnaderna för detta ökade från knappt 6 miljoner till 19 miljoner kronor. Slutligen kan noteras att kostnaden för uppföljning och analys mer än fördubblades framförallt på grund av fler och mer omfattande specificerade regeringsuppdrag än under 2013 och 2014.

En närmare analys av nämndstöds andel av gemensam tidsåtgång och kostnader har gjorts. Av denna analys framkom det att nämnderna inte ska bära lika stor andel som övrig verksamhets prestationer. En nedskrivning av kostnaderna för nämndstöd 2013 och 2014 har också gjorts i ovanstående resultaträkning för att kostnaderna ska bli jämförbara. Detta medför att övriga verksamhetsprestationer har belastats med summan av nedskrivningarna för nämndstödet.

Prestationerna ovan utgår från uppdraget i ämbetets instruktion. Kostnaderna är direkta kostnader och fördelade ämbetsgemensamma kostnader. Fördelningen av de ämbetsgemensamma kostnaderna har skett utifrån ämbetets tidsredovisning för nedlagd tid per prestation.

Alla regeringsuppdrag är markerade med fotnot (både från regleringsbrev och särskilda regeringsuppdrag), även de som delvis är specificeringar av instruktionens uppdrag.

Under 2014 avslutade en omfattande utvärderingscykel. Under 2015 ligger därför en mindre andel direkta kostnader på prestationen utbildningsutvärderingar jämfört med 2014 och 2013. En del av kostnaderna har som anges i noten ovan kunnat utnyttjas för utvecklingsarbete vad gäller

prövningar av examenstillstånd och genomförande av fler och större specificerade regeringsuppdrag. Detta har också gett utrymme för uppgifter av mer verksamhetsområdesövergripande och ämbetsgemensam karaktär.

Ämbetets intäkter och kostnader per verksamhet

Kostnader (tkr)

Verksamhet	ÅR 2015	År 2014	År 2013
Kvalitetssäkring	58 741	63 479	92 462
Tillsyn och nämndstöd	23 495	18 808	19 628
Granskning av effektivitet och uppföljning	55 552	44 712	44 793
Chefsutveckling	226	443	1 383
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	138 014	127 442	158 266

Intäkter (tkr)

Verksamhet	År 2015	ÅR 2014	År 2013
Kvalitetssäkring			
Intäkter av anslag	58 300	63 333	74 798
Övriga intäkter	441	146	17 664
Kvalitetssäkring totalt	58 741	63 479	92 462
Tillsyn och nämndstöd			
Intäkter av anslag	23 171	18 559	15 811
Övriga intäkter	324	249	3 817
Tillsyn och nämndstöd totalt	23 495	18 808	19 628
Granskning av effektivitet och uppföljning			
Intäkter av anslag	54 803	44 656	38 417
Övriga intäkter	749	56	6 376
Granskning av effektivitet och uppföljning totalt	55 552	44 712	44 793
Chefsutveckling			
Intäkter av anslag	224	443	244
Övriga intäkter	2	0	1 139
Chefsutveckling totalt	226	443	1 383
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER	138 014	127 442	158 266

Kvalitetssäkring

– uppgift enligt 2 § instruktionen

Enligt instruktionen avseende kvalitetssäkring ska UKÄ ansvara för kvalitetssäkring av högskoleutbildning genom utvärdering av utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt pröva ansökningar om examenstillstånd.

Utvärderingar av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå avslutades under 2014. Under 2015 har uppföljning av utbildningar som fick omdömet bristande kvalitet, examenstillståndsprövningar och arbetet med att utveckla ett nytt sammanhållet system för kvalitetssäkring dominerat verksamheten. I arbetet med utveckling av det nya systemet pågår pilotutvärderingar av tretton forskarutbildningar.

Dessutom har ämbetet genomfört uppföljning av de kurser som inte uppfyllde kvalitetskraven i den granskning av kurser som inte specifikt omfattas av kursfordringarna för någon examen. Granskningarna genomfördes under 2014.

Uppföljningar

Uppföljning av utvärderingar av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå

Under året har en återföringskonferens arrangerats inom ramen för den avslutade utvärderingscykeln 2011-2014. Konferensen rörde utvärderingen av de militärvetenskapliga utbildningarna. Syftet med konferensen var att fånga upp angelägna frågor som uppkommit inom utvärderingen och skapa en dialog mellan lärosätet, bedömargruppen och UKÄ.

Resultat av uppföljningar på grundnivå och avancerad nivå (antal)

	År 2015	År 2014
Utbildningar som uppfyller kvalitetskraven	210	58
Utbildningar som inte uppfyller kvalitetskraven, dvs. indraget examenstillstånd	3	0
Avskrivna uppföljningar p.g.a. nedlagd utbildning	16	31
Uppföljningar, totalt	229	89

Källa: Resultatsök (presentation av resultat på ämbetets hemsida)

I det senaste kvalitetssäkringssystemet ingår att följa upp de utbildningar, på både grundnivå och avancerad nivå, som fått omdömet bristande kvalitet i utvärderingen. Uppföljningen sker ett år efter utvärderingen. Under det år som går mellan utvärderingen och uppföljningen ska lärosätet göra en analys av bristerna i utbildningen och redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa bristerna. En bedömargrupp granskar redovisningen och gör en samlad bedömning som lämnas till ämbetet i form av ett yttrande med en rekommendation om examenstillståndet bör återkallas eller inte. Med stöd i

bedömargruppens yttrande fattar ämbetet därefter beslut om examenstillståndet ska återkallas eller inte.

Under 2015 tog UKÄ beslut om 207 ärenden som rör uppföljningar. I 16 av dessa fall hade berörda lärosäten lagt ner utbildningen varför besluten i dessa fall handlade om att avskriva ärendena. Vid 188 uppföljningar hade berörda lärosäten vidtagit åtgärder som förbättrat kvaliteten i sådan omfattning att utbildningen uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning. Vid tre uppföljningar hade berörda lärosäten inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att förbättra kvaliteten vilket medförde indragna examenstillstånd. De återstående uppföljningarna i det senaste kvalitetssäkringssystemet kommer att avslutas under 2016 och gäller utbildningar som fick omdömet bristande kvalitet i utvärderingarna av design, idrottsvetenskap, militärvetenskap, pedagogik, didaktik och utbildningsvetenskap, psykoterapeutexamen, specialpedagog- och speciallärarexamen samt specialistsjuksköterskeexamen.

Uppföljning av kurser som inte leder till examen och som inte omfattats av kvalitetssäkringssystemet

UKÄ har haft i uppdrag av regeringen att granska kvaliteten på ett urval av högskolans kurser, för att bedöma om de lever upp till högskolelagens krav. Kurser av det här slaget ingår generellt inte i ett utbildningsprogram och de fångades därför inte upp i UKÄ:s ordinarie utbildningsutvärderingar. Även i denna typ av granskning anlätades en extern bedömargrupp som lämnade ett yttrande som grund för ämbetets beslut. Under 2014 bedömdes fem kurser inte uppfylla kvalitetskraven och berörda lärosäten fick ett år på sig att återkomma med redogörelser för vidtagna åtgärder. Under denna tid avvecklades fyra av kurserna och den femte bedömdes under 2015, efter sedvanlig uppföljning med externa bedömare, uppfylla kvalitetskraven.

Resultat av uppföljningar av kurser som inte leder till examen (antal)

	År 2015	År 2014
Uppföljda kurser som uppfyller kvalitetskraven	1	23
Avskrivna uppföljningar p.g.a. avvecklad kurs	4	1
Totalt antal uppföljningar	5	24

Analyser av det avslutade kvalitetssäkringssystemet

Under 2015 genomförde UKÄ två studier med fokus på olika delar och aspekter av det avslutade kvalitetssäkringssystemet 2011-2014. Analyserna är ett led i UKÄ:s arbete med att följa upp och dokumentera erfarenheter av kvalitetssäkringssystemet. Ansatsen och formen i detta system, att bedöma måluppfyllelse genom systematisk granskning av självständiga arbeten, har troligtvis aldrig genomförts på nationell nivå i något annat land. I den ena rapporten¹ kartläggs och diskuteras om utvärderingarna har haft kvalitetsdrivande effekter på utbildningsverksamheten vid de svenska universiteterna och högskolorna. Genomgången av underlagen visar att

¹ Utbildningsutvärderingarnas effekter. En genomgång av det nationella utvärderingssystemet 2011-2014. Rapport 2015:21 Universitetskanslersämbetet.

utvärderingssystemet har haft kvalitetsdrivande effekter på olika nivåer. Dels kan effekter urskiljas i form av åtgärder som direkt berör de utvärderade utbildningarnas upplägg och genomförande såsom förstärkning av metodundervisning. Dels har systemet haft effekter av mer övergripande karaktär, exempelvis har en generell genomlysning av utbildningarna genomförts på lärosätena, som en följd av ett ökat fokus på kvalitetsarbete. Genomlysningen av utbildningarna har även inneburit en ökad samverkan mellan olika utbildningar inom ett och samma lärosäte. En annan övergripande effekt är en ökad kunskap om och fokusering på högskoleförordningens examensmål på lärosätena.

I den andra rapporten² har UKÄ följt upp den kvalitetsbaserade resurstilldelningen kopplad till kvalitetssäkringssystemet 2011-2014. Rapporten visar att de flesta lärosätena har haft en fastställd fördelningsmodell för hur resurserna ska fördelas internt. Det finns dock vissa skillnader i modellerna. Även om de flesta lärosäten har fördelat resurser till utbildningar med omdömet mycket hög kvalitet finns det flera exempel på lärosäten som har lagt extra resurser på utbildningar som fått omdömet bristande eller hög kvalitet i kvalitetsutvärderingarna. Vidare framgår det att lärosätena har använt den kvalitetsbaserade resurstilldelningen till en rad aktiviteter och åtgärder i syfte att förstärka kvaliteten i utbildningarna generellt.

Prövning av tillstånd att utfärda examina

De flesta universitet och högskolor med statlig huvudman ansöker hos Universitetskanslersämbetet om examenstillstånd för utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå som de vill starta. Lärosäten med enskild huvudman, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Försvarshögskolan (FHS) ansöker om nya examenstillstånd hos regeringen som i regel skickar dessa ansökningar till UKÄ för prövning. UKÄ utser sakkunniga som granskar lärosätets förutsättningar att ge den utbildning som leder till den examen som ansökan gäller. De sakkunniga granskar utbildningens kvalitet utifrån de skriftliga dokument lärosätet har skickat in. Därutöver hålls ett möte mellan de sakkunniga och representanter för lärosätet. De sakkunniga skriver ett yttrande och förslag till beslut. För de statliga lärosäten som ligger under utbildningsdepartementet beslutar UKÄ utifrån bedömargruppens yttrande om lärosätet ska beviljas det sökta examenstillståndet. För enskilda utbildningsanordnare, SLU och FHS överlämnas bedömargruppens yttrande och ämbetets förslag till beslut till regeringen, som beslutar i ärendet.

Under 2015 har ämbetet prövat 27 ansökningar om tillstånd att utfärda examina. Tolv ansökningar gäller yrkesexamina och av dessa rör nio ämneslärarexamina. Av det totala antalet ansökningar beviljades eller rekommenderades 56 procent. Fem ansökningar kom från enskilda utbildningsanordnare.

² Den kvalitetsbaserade resurstilldelningen. Uppföljning av den kvalitetsbaserade resurstilldelningen 2013-2015 kopplad till kvalitetsutvärderingssystemet 2011-2014. Rapport 2015:27 Universitetskanslersämbetet.

Avgjorda prövningar per examen och utfall 2015 (antal)

Examen	Antal	Varav	
		beviljanden	avslag
Generella examina på forskarnivå	2	-	2
Generella examina på avancerad nivå	6	3	3
Generella examina på grundnivå	1	-	1
Konstnärliga examina på avancerad nivå	3	-	3
Konstnärliga examina på grundnivå	3	3	-
Psykoterapeutexamen	1	-	1
Civilingenjörsexamen	1	1	-
Speciallärarexamen	1	1	-
Ämneslärarexamen	9	7	2
Totalt	27	15	12

Källa: Diabas och arkivet

	2015	2014	2013
Prövningar, antal	27	32	35
Kostnad för prestation	10 310	4 554	2 543

Not: Under året har omfattande metodutveckling och analys av tillståndsprövningarna genomförts vilket resulterat i ökade interna kostnader.

Beslut om utökad tid för prövning – en pilottestning

Vissa lärosäten har svårt att leva upp till uppsatta krav innan utbildningen har fått formellt tillstånd att starta. I undantagsfall kan det då vara rimligt att utöka tiden för en prövning, och därmed ge utrymme för de sökande att inkomma med specifika kompletteringar inom sex månader. Utökad tid för prövning är ett beslut som fattas av universitetskanslern. Beslut om beviljande eller avslag fattas alltså efter den utökade prövningstiden.

Möjligheten med utökad tid för prövning har testats i en pilotomgång och har omfattat ansökningar inkomna mellan den 1 september 2014 och den 1 april 2015. En utgångspunkt har varit att det endast ska vara aktuellt med utökad tid för prövning om utbildningen brister i en aspekt där åtgärderna för att avhjälpa bristerna bedöms vara inom räckhåll. Två ansökningar uppfyllde dessa kriterier och har varit föremål för piloten. För en av dessa ansökningar har universitetskanslern beslutat att bevilja den sökta examen. Beslut för den andra ansökan som getts utökad tid för prövning kommer fattas under 2016.

Ansökan om överföring av examenstillstånd till nya huvudmän

Under 2015 anmodades UKÄ att till regeringen yttra sig över två lärosäten som bytt huvudman. Lärosätena ansökte om att föra över sina examenstillstånd till de nya huvudmännen. UKÄ hade inget att invända mot detta.

Utveckling av ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning

Under året utarbetade regeringskansliet ett förslag till nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning och förslaget skickades ut på remiss till ett sextiotal remissinstanser³. Förslaget innehöll ett ramverk för ett sammanhållet system med fyra komponenter: examenstillståndsprovning, granskning av lärosätenas kvalitetssäkringssystem, utbildningsutvärdering och temautvärderingar. I förslaget angavs att UKÄ i samverkan med sektorn bör få i uppdrag att ansvara för att vidareutveckla och implementera systemet med utgångspunkt i regeringens bedömningar, tillämpliga lagar och förordningar och de principer för kvalitetssäkring som har tagits fram inom ramen för Bologna-processen. I avvaktan på ett formellt uppdrag har UKÄ i linje med förslaget påbörjat ett relativt omfattande utvecklingsarbete. Arbetet har bedrivits internt och i fyra externa referens- och arbetsgrupper: en referensgrupp med representanter för lärosäten, studenter och doktorander, en referensgrupp med representanter för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, en referensgrupp med internationella sakkunniga inom kvalitetssäkringsområdet, samt en rådgivande arbetsgrupp. Ett flertal möten har hållits under hösten 2015 med samtliga grupper utom med den internationella gruppen där det första mötet sker i början av 2016. Dessutom har det pågående utvecklingsarbetet presenterats vid ett flertal externa möten, bland annat på UKÄ:s och Stockholms universitets nationella konferens om högre utbildning i november.

Parallellt med detta utvecklingsarbete har ämbetet tidigare tagit fram ett förslag på modell för utvärderingar av utbildningar på forskarnivå. Denna modell prövas under 2015 och 2016 i ett pilotprojekt med 13 forskarutbildningar inom olika ämnesområden. Under 2015 har bland annat informationsmöten med berörda lärosäten, ett flertal bedömargruppsmöten, lärosätenas eget arbete med självvärderingar, insamling av alla underlag, intervjuer och själva bedömningsarbetet ägt rum. Pilottesterna kommer att slutföras under den första hälften av 2016 och slutmålet är att integrera utvärdering av utbildningar på forskarnivå i det nya samlade kvalitetssäkringssystemet.

Under december överlämnade regeringen till riksdagen en skrivelse *Kvalitetssäkring av högre utbildning*⁴, innehållande regeringens bedömningar när det gäller ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem. Bedömningarna syftar till att utgöra ett ramverk för kvalitetssäkringssystemet och regeringen avser att ge UKÄ i uppdrag att ansvara för att vidareutveckla och implementera detta system.

³ Kvalitetssäkring av högre utbildning, Regeringskansliet, U2015/1626/UH.

⁴ Kvalitetssäkring av högre utbildning, Skr. 2015/16:76.

Internationellt engagemang för kvalitetssäkring

UKÄ deltar alltmer i internationella sammanhang inom kvalitetssäkringsområdet. Syftet är bland annat att göra UKÄ och vår verksamhet internationellt känd och erkänd, lägga ett internationellt perspektiv på vår verksamhet, framför allt vad gäller kvalitetssäkring, och att utveckla våra internationella kontakter. Chefer och medarbetare har deltagit i internationella konferenser, möten, seminarier och workshops där olika aspekter av ämbetets verksamhet har presenterats. Engagemanget har fördjupats i några av de internationella arbetsgrupperna för utveckling av kvalitetssäkring i högre utbildning. Fokus i de internationella engagemangen har varit på samarbeten inom Nordic Network of Quality Assurance (NOQA), The European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA), The European Consortium for Accreditation (ECA) och International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAAHE). Sammantaget har 18 anställda (5 män och 13 kvinnor) medverkat vid 17 internationella konferenser⁵.

En intern kartläggning har även gjorts av kvalitetssäkringen av högre utbildning i sju länder (Polen, Portugal, Tyskland, Norge, Skottland, Kanada och Kroatien). . Sex internationella organisationer/nätverk verksamma inom kvalitetssäkring av högre utbildning (CEENQA, ENQA, INQAAHE, ERASHE, ESU och EQAF) har också beskrivits.

Övrig kvalitetssäkring

Verksamhetsförlagd utbildning

I april 2014 fick UKÄ i uppdrag av regeringen att genomföra en särskild uppföljning av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) inom lärar- och förskollärarytbildningarna. Uppdraget redovisades 2015 i en rapport⁶ där det bland annat framgår att lärosätena har lagt ner betydande resurser på att kvalitetssäkra den verksamhetsförlagda utbildningen. Överlag fungerar VFU betydligt bättre nu än vad tidigare granskningar och uppföljningar har visat. Inte minst det faktum att studenterna är påfallande nöjda med sin verksamhetsförlagda utbildning kan ses som ett tecken på detta. Trots detta konstaterar UKÄ att en del förbättringsområden kvarstår. Uppföljningen omfattade samtliga lärosäten med examenstillstånd för de aktuella utbildningarna.

Övningsskolor

UKÄ har av regeringen fått i uppdrag att följa upp och utvärdera försöksverksamheten med övningsskolor och övningsförskolor i lärar- och förskollärarytbildningarna⁷. I december 2015 skickades ett informationsbrev från UKÄ till alla lärosäten där projektets upplägg beskrevs, lärosätena

⁵ INQAAHE, ENQA, NOQA, ECA-Joint degrees, ECA-Learning outcomes, ECA-Internationalisation, WACE, QAA, ECA-workshop, ECA-training, EQAF, ELIA, ORPHEUS, NVAO, Nordiska ministerrådet, ENQA e-learning, PARSE.

⁶ Uppföljning av den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärar- och förskollärarytbildningarna. UKÄ, Rapport 2015:24.

⁷ Regleringsbrev för budgetår 2015 avseende Universitetskanslersämbetet, ändringsbeslut 2015-03-26.

ombads att nominera bedömare till bedömargruppen samt inbjöds till ett informationsmöte som kommer att hållas i april 2015.

Granskning av effektivitet och uppföljning

– uppgift enligt 3 § instruktionen

Arbetet med statistik, uppföljning, omvärldsanalys och granskning av effektivitet syftar till att inhämta, analysera och sprida fakta och kunskap om högre utbildning samt följa och analysera utvecklingen i högskolesektorn nationellt och internationellt. Avsikten är att resultaten av detta arbete ska användas som grund för slutsatser om sektorn, samt kunna utgöra goda underlag för såväl en utveckling som en ändamålsenlig styrning av universitet och högskolor. UKÄ ska vara den självklara kunskapskällan om högre utbildning och våra resultat ska vara till nytta för högskolesektorn.

I uppgiften granskning av effektivitet och uppföljning ingår tre huvudsakliga områden: effektivitetsgranskning, uppföljning och analys samt officiell statistik för högskoleväsendet. Verksamheten inom området omvärldsanalys som tidigare har redovisats separat ingår nedan i området uppföljning och analys. Inom områdena har ämbetet bland annat, via regleringsbrevet och särskilda regeringsbeslut, i uppdrag att utföra ett antal mer specifika uppdrag.

Effektivitetsgranskning

	År 2015	År 2014	År 2013
Rapporter, analyser m.m., antal	7	10	7
Kostnad för prestationen, tkr	3 767	9 468	8 155

Källa: Arkivet och Högskoleutforskaren (analysverktyg på UKÄ:s hemsida).

Universitetskanslersämbetet har i uppdrag att granska hur effektivt verksamheten bedrivs vid universitet och högskolor. Resultaten av uppdraget publiceras som effektivitetsanalyser (rapporter) eller effektivitetsfakta. Effektivitetsanalyserna innebär en fördjupad granskning av en viss företeelse, medan effektivitetsfakta är korta beskrivningar och visualisering av data som är relevanta för resursutnyttjandet i högskolesektorn med hjälp av ett interaktivt verktyg på webben. Verktyget Högskoleutforskaren ger användarna också en möjlighet att fritt använda statistik med relevans för resursutnyttjandet och produktiviteten i sektorn, som delvis publicerats som effektivitetsfakta, för att göra egna analyser och ladda upp egna jämförande data. Båda publiceringsformerna syftar till att beskriva och analysera olika företeelser som är relevanta för hur lärosätena utnyttjar sina resurser och för att bedöma produktiviteten i sektorn.

Under 2015 har analysen *Studenternas tidsanvändning, Lärarledd undervisning, självstudier och betalt arbete/praktik – analys av data från Eurostudent V* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:20) publicerats. Syftet har varit att redovisa kunskapen som finns på området samt

studera frågan ur ett resursutnyttjandeperspektiv. Studien gjordes i samarbete med Universitets- och högskolerådet (UHR).

UKÄ har under 2015 även följt upp utfallet av den prestationsbaserade resurstilldelningen för basanslaget till forskning och utbildning på forskarnivå som infördes 2009. Uppföljningen publicerades i rapporten *Forskningsresurser baserade på prestation, Tilldelning och omfördelning av basanslag till forskning och utbildning på forskarnivå baserat på indikatorer 2009 – 2014* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:15).

Under 2015 har följande tidigare publicerade effektivitetsfakta uppdaterats med nya uppgifter: Högskolans lokaler, Regeringens indikatorer för högskolans måluppfyllelse och Högskolans personalkostnader. Utöver dessa har *Etablering på arbetsmarknaden per lärosäte* (2015-03-31) och *Allt vanligare med lärosätesfinansierade doktorandnybörjare* (2015-02-16) publicerats i form av effektivitetsfakta. I tabellen ”effektivitetsgranskningar” ovan redovisas samtliga dessa publiceringar.

Ämbetet har under 2015 även arbetat med följande områden inom effektivitetsuppdraget som nämns i regleringsbrevet för 2015 och som kommer att publiceras under 2016: uppföljning av utvecklingen av studenters aktivitet på kurs (uppföljning av inaktivitet) enligt den modell som Universitetskanslersämbetet föreslog i sin rapport *Statistisk analys 2013/2* och uppföljning av klassificeringen av kurser i olika utbildningsområden.

Parallellt med granskningarna pågår ett kontinuerligt arbete för att utveckla metoderna för att mäta den s.k. effektivitets- och produktivitetens utvecklingen inom en så stor del av högskolesektorns uppdrag som möjligt. Skillnaden mellan 2014 och 2015 när det gäller kostnaden för prestationen beror delvis på att utvecklingsarbetet efter några år med uppdraget har gått över i en mer kontinuerlig utvecklingsfas och därför inte krävt lika mycket resurser 2015 som 2014. Samtidigt har resurserna som användes i effektivitetsuppdraget 2014 i hög grad behövt användas inom alla de regeringsuppdrag som myndigheter har haft under 2015 och som redovisas under Uppföljning och analys.

Uppföljning och analys

	ÅR2015	År 2014	År 2013
Rapporter, analyser m.m., antal	9	3	4
Kostnad för prestationen, tkr	24 664	9 288	7 043

Källa: Arkivet.

I tabellen inkluderas de rapporter som har publicerats under 2015 och som i regleringsbrevet inte har en särskild redovisningstidpunkt. Sedan tidigare har en princip etablerats att i prestationens tabell ovan enbart inkludera de uppdrag som enligt regleringsbrevet ska redovisas i årsredovisningen, d.v.s. de uppdrag som inte har ett preciserat återrapporteringsdatum. De uppdrag som har ett preciserat rapporteringsdatum finns enligt samma princip inte med som rapporter eller analyser i tabellen. Denna princip gör att redovisningen av ämbetets uppföljnings- och analysverksamhet blivit ofullständig och kostnaden för prestationen därmed missvisande. Kostnaden för prestationen inkluderar (liksom tidigare år) även kostnaden för dessa arbeten, men de redovisas alltså inte som rapporter och analyser i rutan ovanför kostnaden. De

uppdrag som ska redovisas i årsredovisningen återfinns nedan i detta avsnitt, medan uppdrag med ett preciserat åiterrapporteringsdatum mycket kortfattat redovisas under rubriken Övrigt uppföljning och analys. Under året har ämbetet rapporterat fem sådana uppdrag. Kostnaden för prestationen inkluderar (liksom tidigare år) även kostnaden för dessa arbeten, men de redovisas alltså inte som rapporter och analyser i rutan ovanför kostnaden.

Att kostnaden för prestationen Uppföljning och analys har ökat väsentligt beror på den stora mängden regeringsuppdrag (med eller utan specifikt rapporteringsdatum) som har krävt stora resurser. Detta gäller såväl uppdrag som redovisats under året och uppdrag som redovisas i denna årsredovisning som uppdrag som ska redovisas 2016 men som har krävt omfattande arbete 2015 (se vidare under rubriken Omvärldsanalys).

Rapporter som har publicerats under 2015 och som ingår i uppdrag som ska redovisas i årsredovisningen är bland annat Universitet och högskolor, Universitetskanslersämbetets årsrapport 2015 (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:8) och den engelska versionen av årsrapporten Higher education in Sweden – 2015 status report (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:16). Årsrapporten syftar till att med hjälp av statistik och analys ge en samlad, årlig, bild av den svenska högskolesektorn. Den tar upp vad som har hänt det senaste året, men även långsiktiga tendenser. I årsrapporten finns också internationella jämförelser. Rapporten bygger främst på ämbetets högskolestatistik som samlas in i samarbete med SCB. I anslutning till årsrapporten publiceras årligen en förkortad version av rapporten på engelska samt en särskild tabellbilaga på webbplatsen.

Inom ramen för ämbetets uppdrag att följa upp de examinerades etablering på arbetsmarknaden publicerade ämbetet under 2015 rapporten Etableringen på arbetsmarknaden för högskoleutbildade 2013, Examinerade läsåren – 2011/12, 2009/10 och 2007/08 (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:26). Uppföljningen utvecklas kontinuerligt för att öka kunskapen om etableringen och en av nyheterna i 2015 års rapport var att vid sidan av etableringen ett till ett och ett halvt år efter examen har även etableringen på arbetsmarknaden tre och fem år efter examen analyserats. I uppdraget ingår även att följa och redovisa etablering på arbetsmarknaden för personer som har genomgått kompletterande utbildningar. Denna del av uppdraget kommer att genomföras 2016.

Inom uppdraget att informera universitet och högskolor samt blivande studenter om arbetsmarknadens framtida behov i relation till utbildningsutbudet på grundnivå och avancerad nivå publicerade ämbetet under 2015 rapporten Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden, Ett planeringsunderlag inför läsåret 2015/16 (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:5). UKÄ har också samverkat med Skolverket inom den myndighetens uppdrag om prognoser för det framtida behovet av lärare.

Universitetskanslersämbetet har också i uppdrag att följa upp hur lärosätena arbetar med dimensionering. Den del av uppdraget som innebär att undersöka vilka underlag universitet och högskolor använder sig av för att dimensionera utbildningarna med anledning av studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov samt att kartlägga samarbeten mellan lärosätena och andra myndigheter i fråga om dimensionering av utbildning, publicerades 2015 Dimensionering av högre utbildning (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:7). UKÄ publicerade under 2015 även rapporten Ämnen i lärarstudenternas examina, Nuläge och modell för ämnesvis dimensionering (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:17) som en del av uppdraget.

UKÄ har under 2015 även aktivt fört en diskussion om dimensioneringen av framför allt lärarutbildningen i syfte att dimensioneringen ska göras medvetet utifrån korrekta faktaunderlag. Den del av dimensioneringsuppdraget som innebär att följa upp vilka inriktningar som universitet och högskolor ger inom ingenjers- och lärarutbildningarna redovisades till regeringen före sommaren 2015 (Delredovisning av statistik över inriktningar eller motsvarande inom ingenjers- och lärarutbildningar samt inom utbildningar till specialistsjuksköterska, reg. nr 111-287-15). Samtidigt redovisades inriktningar som ges inom specialistsjuksköterskeutbildningarna. Uppdraget är del av ett tidigare uppdrag angående specialistsjuksköterskeutbildningarna (U2013/4058/UH).

I arbetet med uppföljning och analys ingår även omvärldsbevakning. Förutom kontinuerlig bevakning av frågor som rör högre utbildning nationellt och internationellt har arbetet under 2015 också inneburit samverkan med flera olika nätverk för omvärldsbevakning och analys. Bland annat ingår ämbetet i ett nätverk med myndigheter inom forskning och högre utbildning som syftar till erfarenhetsutbyte samt att utveckla metoder för omvärldsanalys. Ämbetet ingår även i ett nätverk för dem som arbetar med omvärldsfrågor vid universitet och högskolor. Syftet är att utveckla omvärldsanalyser vid lärosätena.

Ämbetet har även 2015 i högre grad än tidigare belyst den internationella utvecklingen av högre utbildning genom att sätta Sverige i relation till utvecklingen i andra länder. UKÄ har i två analyser beskrivit olika dimensioner och effekter av utbildningsstatsningarna i OECD-länderna. I den första analysen beskrevs Befolkningens utbildningsnivå och ekonomiska satsningar inom OECD (*Befolkningens utbildningsnivå och ekonomiska satsningar inom OECD, Eftergymnasial utbildning i ett internationellt perspektiv – en jämförelse baserad på Education at a Glance* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:2). I den andra analysen belystes den högre utbildningens betydelse för individens utsikter på arbetsmarknaden *Arbetsmarknadsutsikter för eftergymnasialt utbildade, Sverige i ett internationellt perspektiv – En jämförelse baserad på Education at a Glance* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:22). Rapporterna baserades på data från OECD:s årliga publikation Education at a Glance (EAG). EAG är väldigt omfattande och kan uppfattas som svår genomtränglig för en ovan läsare. UKÄ ville därför dels göra data från EAG mer tillgängliga, dels sätta Sverige i fokus i de internationella jämförelserna.

Övrigt uppföljning och analys

Under året har ämbetet redovisat fem uppdrag med särskild rapporteringstidpunkt: *Uppföljning av kvalitetsförstärkning inom humaniora och samhällsvetenskap*, Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:14, *Hur mänskliga rättigheter, mäns våld mot kvinnor och våld mot barn beaktas i högre utbildning*, Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:25, *Uppföljning av den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärar- och förskolläraryrket*, Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:24, *Studentbostäder som konkurrensmedel*, Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:4 och *Redovisning till Bonus Copyright Access*, reg.nr 52-213-15). Dessa uppdrag ingår enligt principen som beskrivs under tabellen ovan inte i antalet rapporter och analyser för denna prestation. Däremot ingår de alltså i kostnaden för prestationen.

Ämbetet har under 2015 även utfört ett omfattande arbete med de fem uppdrag i regleringsbrevet för 2015 som har en senare slutredovisningstidpunkt än 2015: utvärdering av uppdrag att anordna högskoleutbildning, kartläggning och analys av internationella utbildningssamarbeten, uppföljning av uppdragsutbildning, uppföljning av försöksverksamhet med övningsskolor (se vidare under rubriken "Övrigt kvalitetssäkring") och utredning om öppen nätbaserad utbildning. Dessa ingår inte i antalet rapporter ovan men ingår i kostnaden för prestationen 2015. I juni 2015 fick UKÄ även flera uppdrag inom ramen för den statliga utredningen Trygga villkor och attraktiva karriärvägar för unga forskare (dir. 2015:74).

Utöver detta har det under 2015 bland annat pågått arbete med analyser av kvinnors och mäns vägar genom den högre utbildningen och deras fortsatta karriärvägar, samt de enkätbaserade studierna Student- och Doktorandspegeln som kommer att publiceras 2016.

Officiell statistik för högskoleväsendet

	År 2015	År 2014	År 2013
Rapporter, analyser m.m., antal	14	21	22
Kostnad för prestationen, tkr	25 552	24 265	22 510

I tabellen ovan ingår följande publiceringar: statistiska meddelanden (5 st.), statistikdatabasen (1 st.) och statistiska analyser (8 st.). Källa: Arkivet och statistikdatabasen på UKÄ:s hemsida.

Universitetskanslersämbetet ansvarar enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken för den officiella statistiken för högskoleväsendet. Statistiken omfattar såväl studenter och utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå som personal och lärosätenas ekonomiska förhållanden. Underlaget för statistiken när det gäller utbildning på olika nivåer och studenter samt personal samlas in av Statistiska centralbyrån (SCB) på ämbetets uppdrag. Ämbetet samlar själv in uppgifter om lärosätenas ekonomi. Statistiken har under året bearbetats och publicerats av ämbetet på olika sätt. Den officiella statistiken publicerades löpande i ämbetets statistikdatabas (NU-statistikdatabasen), i tabeller på ämbetets och SCB:s webbsidor och i statistiska meddelanden (SM).

Under 2015 har ämbetet publicerat fem SM (reg.nr 52-34-15) som tagits fram av SCB på ämbetets uppdrag:

- Studenter och examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2013/14
- Doktorander och examina på forskarnivå 2014
- Personal vid universitet och högskolor 2014
- Sökande och antagna till grundnivå och avancerad nivå höstterminen 2015
- Genomströmning och resultat på grundnivå och avancerad nivå till och med 2013/14.

Samtidigt har alltså publiceringar av statistik kontinuerligt skett i NU-statistikdatabasen samt på UKÄ:s och SCB:s webbsidor under 2015. Av dessa publiceringar redovisas enbart NU-databasen i tabellen ovan.

I anslutning till uppdraget om den officiella statistiken publicerades under 2015 även bearbetad och analyserad statistik i åtta statistiska analyser (reg.nr 52-5-15). Universitetskanslersämbetets statistiska analyser är en av formerna för att löpande redovisa utvecklingen inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Analyserna innefattar även utvecklingen inom personalområdet och högskolans ekonomi. Områden som under 2015 har belysts i statistiska analyser är antalet examina och examinerade i högskolan, nybörjare och den regionala rekryteringen till högskolan, de fyra åren med studieavgifter och lärosätens verksamhet 2014 utifrån årsredovisningarna. Studenternas prestationsgrad på grundnivå och avancerad nivå samt den forskande och undervisande personalens bakgrund har varit andra teman för analyser. En uppdatering av analysen av utfallet av kvalitetsutvärderingarnas andel av lärosätenas utbildningsvolym (mätt genom antalet avlagda examina) från 2014 har också gjorts 2015.

Inom ramen för statistikansvaret, och därmed ansvaret för att utveckla och kvalitetssäkra statistiken, har också ett antal statistiska utvecklingsarbeten bedrivits enligt överenskommelser i 2015 års produktionsöverenskommelse med SCB (reg.nr 52-34-15). Ämbetet har också deltagit aktivt i samarbetet mellan de statistikansvariga myndigheterna inom ramen för Rådet för den officiella statistiken (ROS).

I egenskap av statistikansvarig myndighet och i syfte att påverka kvaliteten i internationella jämförelser, har ämbetet under 2015 också deltagit i en rad olika internationella statistiksamarbeten samt dessutom intensifierat detta arbete. Samarbetet innebär bl.a. att Universitetskanslersämbetet levererat data till den gemensamma insamlingen för OECD, Unesco och Eurostat. Samarbetet innebär också deltagande i utvecklandet av denna och andra insamlingar och de statistiska mått som ingår i insamlingarna. Samtidigt är de internationella organisationerna aktiva när det gäller att utveckla ny jämförande statistik på olika områden. Europeiska kommissionen har bl.a. för närvarande ett utvecklingsprojekt med preliminära insamlingar i syfte att etablera ett register över universitet och högskolor i EU-länder samt Norge och Schweiz. Ämbetet ingår i arbetsgruppen. Under 2015 tillsatte UKÄ också en representant i INES Network for the Collection and the Adjudication of System-Level Descriptive Information on Educational Structures, Policies and Practices (NESLI) inom OECD samt stod tillsammans med Skolverket värd för ett av nätverkets möten på Älvsjömassan i Stockholm.

Omvärldsanalys

	År 2015	År 2014	År 2013
Kostnad för prestationen, tkr	1 569	1 691	846

Omvärldsbevakning och analys ska bedrivas inom Universitetskanslersämbetets ansvarsområde. Under 2015 har arbetet med detta integrerats med uppföljning och analys och redovisas under den rubriken. Från och med nästa år kommer inte kostnaden att särredovisas.

Tillsyn

– uppgift enligt 4 § instruktionen

Universitetskanslersämbetets uppgift att utöva tillsyn av universitet och högskolor innebär en granskning av att lärosätena följer tillämpliga regler för verksamheten. Syftet med tillsynen är att bidra till ökad rättssäkerhet för enskilda genom att utreda och ta ställning till oklarheter vid rättstillämpningen. Exempel på vanligt förekommande frågor är frågor kopplade till examinationen av studenter. Universitetskanslersämbetet saknar sanktionsmöjligheter gentemot lärosätena men med stöd av väl underbyggda beslut från ämbetet följer lärosätena de uttalanden ämbetet gör i rättsliga frågor. På så sätt bidrar ämbetet till korrekt handläggning av ärenden som berör studenter och andra enskilda. Vid tillsynsbesök sker en stickprovsgranskning på plats som syftar till att förbättra ärendehandläggningen på lärosätena. Universitetskanslersämbetet uppmärksammar också behov av regeländringar och bidrar på så sätt till att regelverket utvecklas. Genom publiceringen av rapporter på olika rättsliga områden ger ämbetet stöd i tolkningen av regler för lärosäten och enskilda.

Universitetskanslersämbetet använder huvudsakligen tre arbetsmetoder vid tillsynen:

- handläggning av anmälningar från enskilda om olika brister och felaktigheter i lärosätenas rättstillämpning (tillsynsärenden)
- tillsynsbesök vid universitet och högskolor
- tillsynsprojekt.

Tillsynsärenden

	År 2015	År 2014	År 2013
Avslutade tillsynsärenden, antal	154	136	164
Kostnad för prestationen, tkr	7 524	6 529	6 513

Källa: Diabas

Tillsynsärenden startas oftast genom att enskilda anmäler brister och felaktigheter i lärosätenas rättstillämpning. Vid enstaka tillfällen initierar ämbetet själv tillsynsärenden, t.ex. utifrån uppgifter i medier om missförhållanden vid ett universitet eller en högskola. Det förekommer också att anmälningar lämnas över till Universitetskanslersämbetet från andra myndigheter, t.ex. Justitieombudsmannen. Handläggningen av ärendena avslutas genom att ämbetet fattar ett tillsynsbeslut, som följs upp om ämbetet anser att det behövs. Ärendenas komplexitet är mycket varierande och handläggningstiden är i sin tur avhängig komplexiteten.

Av de 154 ärenden som har avgjorts under året har anmälarna i 23 procent varit kvinnor och män i 77 procent. Det noteras i detta sammanhang att av samtliga anmälningar står tre män bakom 24 procent. De flesta anmälare är studenter, men anmälningar kommer också in från bland andra sökande till utbildningar och personal vid lärosätena.

Ärendebalans tillsynsärenden (antal)

	År 2015	År 2014	År 2013
Ingående balans	63	50	69
Inkomna ärenden	171	147	145
Avslutade ärenden	154	136	164
Utgående balans	80	63*	50

Källa: Diabas. *Utgående balans justerad från 61 till 63 ärenden. Tidigare användes det interna ärendehanteringssystemet JITSY som källa. Vid övergång till Diabas (UKÄ:s diariesystem) upptäcktes att två ärenden som tidigare registrerats som avslutade fortfarande var öppna.

Tillsynsbesök

	År 2015	År 2014	År 2013
Avrapporterade tillsynsbesök, antal	6	3	5
Kostnad för prestationen, tkr	3 302	2 144	3 339

Källa: Arkivet.

Universitetskanslersämbetet har under året genomfört tillsynsbesök vid

- Karolinska institutet
- Högskolan i Skövde
- Umeå universitet
- Karlstads universitet
- Blekinge tekniska högskola.

Under 2015 har tillsynsbesöken vid Karolinska institutet och Högskolan i Skövde redovisats (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:18 resp. 2015:19). Resultaten av de tre övriga tillsynsbesöken kommer att redovisas under 2016.

Ämbetet har under 2015 även redovisat resultatet av fyra tillsynsbesök som genomfördes under 2014:

- *Tillsynsbesöket vid Luleå Tekniska universitet* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:09)
- *Tillsynsbesöket vid Mittuniversitetet* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:10)
- *Tillsynsbesöket vid Högskolan i Gävle* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:11).
- *Tillsynsbesöket vid Högskolan Kristianstad* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:12).

Tillsynsprojekt

	År 2015	År 2014	År 2013
Tillsynsprojekt, antal	4	5	1
Kostnad för prestationen, tkr	4 265	3 148	563

Källa: Arkivet.

Universitetskanslersämbetet tar initiativ till fördjupade utredningar i tillsynsfrågor som bedöms ha betydelse för studenternas rättssäkerhet och lärosätenas efterlevnad av regler. Ämbetet har under året publicerat den årliga rapporten om disciplinärenden vid universitet och högskolor (*Disciplinärenden 2014 vid universitet och högskolor*, Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:6). Ämbetet har också genomfört en omfattande stickprovgranskning av doktoranders individuella studieplaner: *Granskning av individuella studieplaner för doktorander* (Universitetskanslersämbetets rapportserie 2015:23). Med anledning av vad som framkom i ett tillsynsärende under 2014 har ämbetet genomfört en *Kartläggning av ärenden om återbetalning av studieavgifter* (TillsynsPM, reg. nr 32-121-15). Kartläggningen föranleder en fördjupad utredning under 2016. Ämbetet har vidare utrett *Lärosätenas hantering av Överklagandenämnden för högskolans ändringsbeslut* (TillsynsPM, reg. nr 32-144-15). Utredningen föranleder fortsatt granskning av ett antal lärosätens hantering under 2016.

Övrigt tillsynsarbete

Universitetskanslersämbetet har under året anordnat den årliga konferensen om rättssäkerhetsfrågor inom högskolesektorn med cirka 220 deltagare. På konferensen behandlades doktoranders individuella studieplaner, frågor om anstånd med studier, studieuppehåll och tillgodoräknande samt diskrimineringsfrågor.

Chefsutveckling

– uppgift enligt 5 § instruktionen

	År 2015	År 2014	År 2013
Chefsutveckling, antal	2	3	0
Kostnad för prestationen, tkr	226	443	1 247

Källa: Arkivet.

Universitetskanslersämbetet har i uppdrag att främja chefsutveckling inom högskolan. Ämbetets målgrupp omfattar samtliga rektorer. Under året har två aktiviteter genomförts:

- Den årliga rektorskonferensen på Steningevik. På konferensen presenterades aktuella projekt och arbetet med en ny strategi för ämbetet.
- Ett heldagsseminarium kring breddad rekrytering

Under året har en rektorsresa till Sydafrika och Botswana förberetts i samarbete med Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT). Chefsutvecklingsprogrammet innefattar också arbete i ledningsgruppen för SUHF:s chefsutvecklingsprogram.

Övriga uppgifter enligt instruktionen

Överklagandenämnden för högskolan och Högskolans avskiljandenämnd

– uppgift enligt 9 § instruktionen

	År 2015	År 2014	År 2013
Avgjorda ärenden ÖNH, antal	1403	1 214	1 221
Avgjorda ärenden HAN, antal	4	4	6
Kostnad för prestationen, tkr	8 404	6 987	5 479

Källa: Diabas.

Universitetskanslersämbetet har till uppgift att sköta administrativa, föredragande och handläggande uppgifter åt Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) och Högskolans avskiljandenämnd (HAN). ÖNH prövar överklaganden av vissa beslut fattade av universitet och högskolor, bl.a. anställningsbeslut och beslut om att en sökande till högskoleutbildning inte uppfyller kraven på behörighet för att bli antagen. ÖNH:s beslut får inte överklagas. ÖNH sammanträder en gång i månaden, dvs. cirka 11 möten per år.

HAN prövar frågor om avskiljande av studenter från utbildning på ansökan av ett lärosäte. HAN:s beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av studenten och högskolan. Antalet avskiljandearärenden ligger kvar på en låg nivå, men dessa ärenden kräver en relativt stor arbetsinsats på grund av sin komplexa karaktär. HAN sammanträder efter behov, cirka 4–6 gånger per år.

Integrering av jämställdhetsperspektiv i verksamheten

– uppgift enligt 6 § instruktionen

UKÄ ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet.

Liksom tidigare år har jämställdhetssträvandena varit en ledstjärna i rekryteringsarbetet av ordförande och bedömare i sakkunniggrupperna för utvärderingar, examenstillståndsprövningar och uppföljningar. Tabellen nedan redovisar könsfördelningen i de bedömargrupper som medverkat i myndighetens granskningar.

Fördelning av kvinnor och män i bedömargrupper och bland ordföranden och bedömare 2015 (antal och procent)

	Kvinnor		Män	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Ordförande pilotutvärderingar forskarnivå	3	43	4	57
Bedömare pilotutvärderingar forskarnivå	19	32	40	68
Bedömare examenstillståndsprövningar*	17	45	21	55
Uppföljningar*	42	46	49	54
Totalt	81	42	114	58

*I examenstillståndsprövningar och uppföljningar utses inte alltid ordföranden.

Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att förbättra integreringen av ett jämställdhetsperspektiv i kvalitetssäkringsverksamheten. Som ett led i detta arbete har en projektplan för utvärderingsavdelningens jämställdhetsintegrering tagits fram. Vidare har mallen för projektplaner reviderats för att bättre beakta jämställdhetsperspektivet.

All individbaserad statistik som samlas in av UKÄ redovisas uppdelat på kvinnor och män, och statistiken kommenteras ofta just utifrån skillnader eller likheter mellan könen. I många av UKÄ:s rapporter och analyser har också gjorts särskilda fördjupningar kring jämställdhetsperspektivet, särskilt de som rör etablering och arbetsmarknadsutsikter samt nybörjare och regional rekrytering. Det har under 2015 även bedrivits särskilda arbeten med jämställdhet i fokus, till exempel projektet Kvinnor och män i högskolan.

Jämställdhetsperspektivet har också uppmärksammat i statistik inom tillsynen. Inom ramen för chefsutvecklingsuppdraget har Universitetskanslersämbetet eftersträvat en jämn könsfördelning bland talare och moderatorer på de konferenser och seminarier som arrangerats.

Särskilt uppdrag om jämställdhetsintegrering

UKÄ fick i regleringsbrevet för 2015 i uppdrag att redovisa en plan för hur myndigheten avser att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering. En samordnare och en arbetsgrupp utsågs och en handlingsplan för jämställdhetsintegrering på Universitetskanslersämbetet 2016-2018 togs fram, i den redovisas utvecklingsbehov, mål och aktiviteter för perioden. Uppdraget innebär att UKÄ har inlett ett utvecklingsarbete gällande jämställdhetsintegrering av kärnverksamheterna: kvalitetssäkringen, analys- och statistikarbetet, granskningen av effektivitet, den juridiska tillsynen och chefsutvecklingsuppdraget. Ett jämställdhetsperspektiv kommer även att anläggas på hur ämbetet arbetar med kommunikation gentemot omvärlden. Planen beskriver också, i enlighet med uppdraget, på vilket sätt jämställdhet ska integreras och bli en del i myndighetens ordinarie verksamhet och styrprocesser. Identifiering och prioritering av aktiviteter skedde genom att samordnaren deltog i ledningsgruppens arbete med verksamhetsplaneringen, genom diskussioner med arbetsgruppen, på avdelningsmöten och workshops med Nationella sekretariatet för genusforskning. Avdelningscheferna engagerade medarbetarna genom diskussioner på avdelningsmöten och planeringsdagar. I allmänhet är det avdelningscheferna – som ju också ingår i ledningsgruppen – som ansvarar för att de planerade aktiviteterna blir av. Planen redovisades till Regeringskansliet den 2 november 2015. Därefter vidtog arbetet med att skapa en organisation för arbetet med uppdraget, och den kommer att vara färdig i början av år 2016.

Kompetensförsörjning

Universitetskanslersämbetet är en kunskapsintensiv myndighet och medarbetarna utgör dess viktigaste byggsten. Personalkostnaderna utgör mer än hälften av Universitetskanslersämbetets kostnader. Universitetskanslersämbetets personal är både numerärt och kompetensmässigt oundgänglig för att kunna genomföra ämbetets uppdrag med god kvalitet. Det är därför avgörande att Universitetskanslersämbetet alltid strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare. Under 2015 har därför ämbetet påbörjat ett arbete med strategiskt kompetensförsörjning. Avsikten är att på ett strukturerat och fortlöpande sätt ta fram underlag utifrån vilket ämbetet kan säkerställa rätt kompetens för att nå verksamhetens mål på kort och lång sikt. Under 2015 har kompetensanalys och kartläggning påbörjats och arbetet fortsätter under 2016. Det strategiska kompetensförsörjningsarbetet kommer framöver vara en input till verksamhetens planering samt utgöra ett underlag för att utveckla och förstärka kompetensen där behov identifieras. I detta arbete integreras ett jämställdhetsperspektiv.

Rutiner för introduktion har utvecklats för att nya medarbetare ska på ett strukturerat, effektivt och välkomnande sätt komma in i sin nya roll på ämbetet. Introduktionsarbetet har varit mycket betydelsefullt då hela 19 rekryteringar genomfördes under året. Även friskvårdsarbetet ses som en del i arbetet med ämbetets attraktivitet och under 2015 genomfördes t.ex. en hälsoundersökning samt en inspirationsdag. Hösten 2013 flyttade Universitetskanslersämbetet till nya lokaler och under 2015 har en ombyggnation genomförts i syfte att ytterligare förbättra arbetsmiljön. Konsultlösningar används framför allt inom verksamhetsstöd och kommunikation för att fylla behov av spetskompetens, resursförstärkning och utvecklingsarbete. Universitetskanslersämbetet har under 2015, med hjälp rekryteringar och tillfälliga förstärkningar, kunna bygga upp och förstärka rutiner och processer inom myndigheten.

Kompetensutvecklingsinsatser

Flera avdelningar har varit på studieresor med syftet att omvärldsbevaka, öka internationella kontaktytor och nätverka inom respektive ansvarsområde. Under året har det genomförts interna seminarier med verksamhetsrelaterade frågor.

Andra exempel på kompetensutveckling är att samtliga medarbetare erbjudits utbildningsinsatser inom IT och engelska. Seminarier/utbildningar mot stress, diskriminering och hot och våld har genomförts. Grupper av anställda har genomgått medieutbildning.

Ämbetet fäster stor vikt vid medarbetarsamtalen (planerings- och utvecklingssamtal samt lönesamtal) som ett sätt att utveckla medarbetare, verksamhet och organisation. Under året har medarbetarsamtalen genomförts enligt plan. Enskilda medarbetare har uppmuntrats att genomgå utbildning utifrån de individuella kompetensutvecklingsbehov som har identifierats av chef och medarbetare.

Med anledning av ämbetets uppdrag att jämställdhetsintegrera verksamheten (JiM) har ledningsgrupp och medarbetare som deltagit i JiM-arbetet medverkat i workshops om jämställdhetsintegrering. Vidare har enskilda medarbetare deltagit i seminarier och konferenser för att öka kunskapsnivån inom området.

De samlade kompetensförsörjningsaktiviteterna bedöms bidra till att medarbetarna har rätt kompetens och därmed öka ämbetets möjligheter att med god kvalitet fullgöra sina uppgifter, verksamhetsutveckling och att vara en attraktiv arbetsgivare.

Ledarskap

Under året har fokus legat på att utveckla helhetsansvaret för verksamheten i linje med det strategiarbete som påbörjades hösten 2014. Hela ledningsgruppen har också genomgått en kortare medieutbildning.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	År 2015	År 2014	År 2013
Låneram i Riksgälden			
Beviljad i regleringsbrevet	18 000	18 000	18 000
Utnyttjad	8 774	9 450	11 245
Räntekontokredit i Riksgälden			
Beviljad i regleringsbrevet	17 035	17 035	17 035
Utnyttjad	0	0	0
Räntekontot			
Ränteintäkter	23	57	153
Räntekostnader ⁸	40	51	85
Avgiftsintäkter som disponeras			
Budget enligt regleringsbrev	0	0	0
Utfall	993	393	340
Anslagskredit			
Beviljad i regleringsbrevet	4 089	4 069	3 786
Utnyttjad kredit	0	0	944
Anslagssparande			
Anslag 16:02:001 ap.1	3 519	7 524	0
– varav intecknat	0	0	0
Personal			
Antal årsarbetskrafter	79	77	81
Medelantal anställda ⁹	93	79	96
Driftkostnad per årsarbetskraft ¹⁰	1 691	1 599	1 897
Kapitalförändring			
Årets kapitalförändring	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0
Bemyndiganden			
Tilldelade bemyndiganden	0	0	0
Utgående bemyndiganden	0	0	0

⁸ Uppgifterna om räntekostnader avseende 2013 och 2014 har korrigerats.

⁹ UKÅ har uppmärksammat en osäkerhet kring medeltal anställda för 2013. Medeltalet är högt och inkluderar eventuellt tjänstlediga.

¹⁰ Nyckeltalet påverkas av avvecklingskostnader för Högskoleverket för år 2013

Resultaträkning

Belopp i tkr

	Not	År 2015	År 2014
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	136 497	126 991
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	993	393
Intäkter av bidrag		500	0
Finansiella intäkter	3	24	58
<i>Summa verksamhetens intäkter</i>		<i>138 014</i>	<i>127 442</i>
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-82 468	-80 109
Kostnader för lokaler		-9 557	-9 566
Övriga driftkostnader	5	-41 912	-33 438
Finansiella kostnader	6	-49	-54
Avskrivningar och nedskrivningar		-4 028	-4 274
<i>Summa verksamhetens kostnader</i>		<i>-138 014</i>	<i>-127 442</i>
Verksamhetsutfall		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Belopp i tkr

TILLGÅNGAR	Nor	2015-12-31	2014-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	7	6 975	3 643
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	8	66	316
<i>Summa immateriella anläggningstillgångar</i>		7 041	3 959
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	2 495	1 125
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	3 858	5 165
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		6 354	6 290
Fordringar			
Kundfordringar		94	4
Fordringar hos andra myndigheter	11	2 578	1 990
Övriga kortfristiga fordringar		34	0
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>		2 706	1 994
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	3 218	2 430
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		3 218	2 430
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	13	- 3 102	-6 757
<i>Summa avräkning med statsverket</i>		- 3 102	-6 757
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgälden		11 706	16 515
<i>Summa kassa och bank</i>		11 706	16 515
SUMMA TILLGÅNGAR		27 922	24 431
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	14		
Statskapital	15	150	150
<i>Summa myndighetskapital</i>		150	150
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16	1 087	712
Övriga avsättningar	17	659	507
<i>Summa avsättningar</i>		1 746	1 219
Skulder m.m.			
Lån i Riksgälden	18	8 774	9 450
Skulder till andra myndigheter	19	5 097	2 716
Leverantörsskulder		5 444	3 527
Övriga kortfristiga skulder	20	1 599	1 278
<i>Summa kortfristiga skulder m.m.</i>		20 915	16 971
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	21	5 111	6 091
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		5 111	6 091
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		27 922	24 431

Anslagsredovisning

Utfall 1 januari–31 december 2015, belopp i tkr

Anslag/Anslagspost	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående Överföringsbelopp
16:02:001 ap.1 Universitetskanslers- ämbetet (ram)	22	7 524	136 297	-3 455	140 366	-136 846	3 519
Summa		7 524	136 297	-3 455	140 366	-136 846	3 519

Anslagskredit anslag 16:02:001 ap.1 enligt regleringsbrev är 4 089 tkr.

Kommentar till anslagsredovisningen

Det ekonomiska resultatet vad gäller anslagsredovisningen är positivt. Utgående överföringsbelopp hamnar på 3 519 tkr vilket är i linje med vad Universitetskanslersämbetet har prognostiserat under året. Det främsta skälet till överskottet beror på att Universitetskanslersämbetet hade ett ingående anslagssparande från 2014 med 4 069 tkr.

Skillnaden mellan nettot av utgifter och intäkter enligt anslagsredovisningen och intäkter av anslag enligt resultatredovisningen med 349 tkr avser minskning av semesterlöneskuld som inte redovisats mot anslag.

Tilläggsupplysningar och noter

Tilläggsupplysningar

Kommentar till noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om

myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV:s) föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 50 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2014, 766 tkr, har år 2015 minskat med 349 tkr.

Övriga upplysningar

Universitetskanslersämbetet bildades 1 januari 2013 vilket gör att jämförelsetalet endast finns från och med 2013 i ”Sammanställning av väsentliga uppgifter”

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Som immateriella anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser.

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar avseende dataprogram med anskaffningsvärde på 100 tkr redovisas som anläggningstillgång. För egenutvecklade system ska utvecklingsutgiften uppgå till minst 300 tkr. Som materiella anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 tkr.
Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

Datorer och kringutrustning	3 år
Kontorsmaskiner och inventarier	4 år
Egenutvecklade dataprogram	5 år
Köpta licenser och rättigheter	5 år
Möbler m.m.	5 år

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Uppgift om sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

Sjukfrånvaro, procent av ordinarie arbetstid

	År 2015	År 2014	År 2013
Total sjukfrånvaro	1,56	1,21	2,13
Sjukfrånvaro, kvinnor	1,95	1,16	2,83
Sjukfrånvaro, män	0,95	1,31	0,90
Sjukfrånvaro, –29 år*	-	-	-
Sjukfrånvaro, 30–49 år	1,58	1,06	1,27
Sjukfrånvaro, 50– år	1,35	1,38	3,29
Andel långtidssjukfrånvaro** av samtlig sjukfrånvaro	19,92	4,42	42,43

Den totala sjukfrånvaron anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

**Sjukfrånvaro särredovisas inte för denna grupp eftersom uppgifterna kan härledas till enskilda individer.*

***Sjukfrånvaro under en sammanhängande tid om 60 dagar eller mer.*

Den totala sjukfrånvaron vid UKÄ är låg, en viss ökning för 2015 kan konstateras, jämfört med 2014, som beror på långtidssjukfrånvaro för enstaka individer.

Uppgifter om ledande befattningshavare

– uppgift enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

I tabellen nedan redovisas utbetald ersättning (löner, arvoden samt skattepliktiga förmåner) 2013–2015 till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller aktiebolag.

Uppdrag och ersättning (tkr)

	2015	2014
Harriet Wallberg, Universitetskansler och ordförande (fr.o.m. 1 juni 2014)	1 604	855
Stiftelsen för Strategisk Forskning, ordförande i styrelsen		
Stiftelsen Forskning och Framsteg, ordförande i styrelsen		
Kunskapsskolan Education Sweden AB, ledamot av styrelsen		
Stiftelsen Långmanska kulturfonden, ordförande i styrelsen		
Svenska Sällskapet för Medicinsk Forskning, ledamot av styrelsen		
Lars Haikola, Universitetskansler och ordförande (t.o.m. 31 maj 2014)	-	803
Erik Arroy	8	8
Ann-Marie Begler	4	6
Arbetsgivarverkets styrelse		
Ordförande i Ersta Sköndals högskola (from ht 2015)		
Stockholms universitet (tom VT 2015)		
Agneta Bladh	8	8
Biblioteksstyrelsen vid Stockholms universitet		
Uppsala universitet		
Vetenskap och allmänhet		
Jenny Ehnberg	6	6
Jens Oddershede	6	10
Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd VELUX FONDEN		
Præsidiets vedrørende Reformationens 500 års jubilæum Faaborg Gymnasium		
Fjord & Bælt Centret NATURAMA Norges Miljø- og Biovidenskabelige Universitet		
Lisa Sennerby Forsse	6	0
Länsstyrelsen, Uppsala		
Statens Veterinärmedicinska Anstalt		
Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien		
Vetenskapliga rådet för Volvo Environmental Prize		
Styrelseledamot i WWF		

Styrelseledamot i WaterAid		
Ordförande i styrelsen för Swetox (from 1 juli)		
Ordförande i styrelsen för MistraEviEm		
Åke Svensson	8	4
Business Sweden (from december)		
ICC Svenska styrelse		
Parker Hannifin Corporation (USA)		
Anders Söderholm	4	8
Ledamot i insynsrådet vid länsstyrelsen i Västernorrland		
Ledamot av Mittuniversitetets styrelse		
Vice ordförande Sveriges Universitets- och högskoleförbund		
Adjungerad ledamot i Föreningen Åkroken Science Park		

NOTER

Belopp i tkr

	RESULTATRÄKNING	2015-12-31	2014-12-31
Not 1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	136 497	126 991
	Summa	136 497	126 991
	Summa "Intäkter av anslag" (136 497 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (136 846 tkr) på anslaget/anslagen Uo 16 02 ap.1. Skillnaden (349 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.		
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	948	389
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	45	4
	Summa	993	393
	UKÄ har anordnat en nationell konferens under året. Konferensen kommer att hållas vartannat år därav intäktsökningen.		
Not 3	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	23	57
	Övriga finansiella intäkter	1	1
	Summa	24	58
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan februari 2015 varit negativ		
Not 4	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	49 884	50 670
	Varav lönekostnader ej anställd personal	500	5 903
	Sociala avgifter	29 202	27 050
	Övriga kostnader för personal	3 382	2 389
	Summa	82 468	80 109
	Lönekostnader för ej anställd personal har minskat på grund av att de flesta arvoderad bedömare/expertter som arbetar med utvärdering och uppföljning av utbildningar numera är anställda.		

Not 5	Övriga driftkostnader		
	Reparationer och underhåll	353	243
	Resor, representation, information	3 193	2 502
	Köp av varor	1 605	992
	Köp av tjänster	36 751	29 627
	Övrigt	10	74
	Summa	41 912	33 438
	Ökade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror på två omfattande enkätstudier (student- och doktorandspeglarna), Utredning om anställningsvillkor, införande av procedo och fullservicekund hos statens servicecenter, lokalöversyn och förbättring av intranätet.		
Not 6	Finansiella kostnader		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	40	51
	Övriga finansiella kostnader	9	3
	Summa	49	54
	BALANSRÄKNING	2015-12-31	2014-12-31
Not 7	Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	17 782	27 078
	Årets anskaffningar	4 891	1 571
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-10 866
	Summa anskaffningsvärde	22 672	17 782
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-14 140	-22 892
	Årets avskrivningar	-1 558	-2 113
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	10 866
	Summa ackumulerade avskrivningar	-15 697	-14 140
	Utgående bokfört värde	6 975	3 643
Not 8	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	2 120	2 120
	Summa anskaffningsvärde	2 120	2 120
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 804	-1 344
	Årets avskrivningar	-250	-461
	Summa ackumulerade avskrivningar	-2 054	-1 804
	Utgående bokfört värde	66	316
Not 9	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	1 421	1 421
	Årets anskaffningar	1 688	0
	Summa anskaffningsvärde	3 109	1 421
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-296	-59
	Årets avskrivningar	-317	-237
	Summa ackumulerade avskrivningar	-614	-296
	Utgående bokfört värde	2 495	1 125

Not 10	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	16 752	14 746
	Årets anskaffningar	603	2 653
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 695	-648
	Summa anskaffningsvärde	15 660	16 752
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-11 587	-10 767
	Årets avskrivningar	-1 903	-1 463
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 695	643
	Summa ackumulerade avskrivningar	-11 802	-11 587
	Utgående bokfört värde	3 858	5 165
Not 11	Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran ingående mervärdesskatt	2 176	1 906
	Kundfordringar hos andra myndigheter	402	84
	Summa	2 578	1 990
Not 12	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	2 160	2 134
	Övriga förutbetalda kostnader	1 058	296
	Summa	3 218	2 430
Not 13	Avräkning med statsverket		
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-7 524	944
	Redovisat mot anslag	136 846	127 149
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-136 297	-135 617
	Återbetalning av anslagsmedel	3 455	0
	Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-3 520	-7 524
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	767	925
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-349	-158
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	418	767
	Summa Avräkning med statsverket	-3 102	-6 757
Not 14	Myndighetskapital		
	Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		
Not 15	Statskapital		
	Statskapital med avkastningskrav avseende konst	150	60
	Årets förändring	0	90
	Utgående balans	150	150
	Avser konst som överförts från statens konstråd		

Not 16	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	712	0
	Årets förändring	581	772
	Årets pensionsutbetalningar	-206	-61
	Utgående avsättning	1 087	712
Not 17	Övriga avsättningar		
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående balans	507	378
	Årets förändring	-152	129
	Utgående balans	659	507
	Summa avsättningar	1 746	1 219
Not 18	Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	9 450	11 245
	Under året nyupptagna lån	3 465	2 576
	Årets amorteringar	-4 141	-4 371
	Utgående balans	8 774	9 450
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	18 000	18 000
Not 19	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
	Utgående mervärdesskatt	70	12
	Arbetsgivaravgifter	1 576	1 278
	Leverantörsskulder andra myndigheter	3 451	1 426
	Summa	5 097	2 716
	Ökade leverantörsskulder beror på en stor enkätundersökning som UKÄ påbörjade 2015. Undersökningen (Student- och Doktorandspeglarna) syftar till att undersöka vad studenter och doktorander tycker om sin utbildning.		
Not 20	Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	1 599	1 252
	Övrigt	0	27
	Summa	1 599	1 278
Not 21	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	3 428	3 903
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	658	1 513
	Övriga upplupna kostnader	1 025	675
	Summa	5 111	6 091

	ANSLAGSREDOVISNING	2015-12-31	2014-12-31
Not 22	Uo 16 02:1 Ramanslag		
	Utbildning och universitetsforskning		
	Myndigheten får disponera hela det ingående överföringsbeloppet från föregående år enligt årets regleringsbrev.		
	Anslaget är räntebärande.		

Universitetskanslerns underskrift

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Universitetskanslersämbetets ekonomiska ställning.

Stockholm den 16 februari 2016

Harriet Wallberg
Universitetskansler

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

